

КОНСПЕКТ
за кандидат-докторантски изпит
по

3.5. Обществени комуникации и информационни науки (Теория на научната информация - информационно осигуряване)

1. Информационно обслужване на потребителите - видове, специфични особености. Информационни продукти и информационни услуги. Информационно брокерство.
2. Информационно осигуряване на науката. Информационни продукти и услуги.
3. Информационно-търсец процес. Стратегии на информационното търсене. Оценка на качеството на информационното търсене – релевантност и пертинентност, точност, пълнота, информационен шум, загуба на информация.
4. Видове информационни услуги в библиотеките – традиционни, електронни, виртуални.
5. Диалог “потребител-информационен специалист”. Справочно интервю – методика, модели. Изготвяне на библиографска справка – специфики, методика.
6. Справочно-информационен фонд в библиотеките. Структура. Изграждане. Показатели за ефективност на справочно-информационния фонд - пълнота и точност.
7. Информационно поведение и информационни потребности – теории и модели. Индивидуално и групово информационно поведение – проучване и анализ.
8. Системи за библиографска информация - издателско-търговска библиография, препоръчителна библиография, национална библиография, научно-спомагателна (системи, обслужващи науката).
9. Информационно-търсеци системи, обслужващи науката. Особенности. Характеристика на съвременните международни информационно-търсеци системи.
10. Документално-информационни потоци. Закономерности на документално-информационните потоци. Закон на Бредфорд за разсейването на публикациите. Закон на Ципф.

Литература

1. Библиотечно, справочно-библиографско и информационно обслужване : учебник / Елена Янакиева .. [и др.] ; обща ред. Ваня Грашкина-Минчева ; ред. Красимира Папазова, Надежда Груева. София : Бълг. библиотечно-информационна асоц., 2013.
2. Блюменау, Д. Информация и информационный сервис. Москва, 1989.
3. Българска книга: Енциклопедия. /Състав. Ани Гергова; Науч. Ред. Т. Янакиева, М. Капитанова. София, Москва: Пенсофт, 2004. 506 с.
4. Гайдамакин, Н. А. Автоматизированные информационные системы, базы и банки данных. Учебное пособие. Москва: Гелиос АРВ, 2002.
5. Голицына, О. Л.; Максимов, Н. В.; Попов, И. И. Информационные системы. учеб. пособие. Москва: ФОРУМ: ИНФРА-М, 2009.
6. Горман, Майкъл. Нашите непреходни ценности. Библиотеките през XXI век. София, 2006.
7. Грашкина, В. Насоки за развитие на обществената библиотека: Ръководство за библиотечни мениджъри./ Ваня Грашкина-Минчева, Анета Дончева, Александър Димчев. София: СУ, 2009. 126 с.
8. ИФЛА. Насоки на ИФЛА за обществената библиотека. София: ББИА, 2011. Достъпно от: https://www.lib.bg/prevodi1/Nasoki_na_IFLA_zh%20OB.pdf
9. Койчева, Елена. Ролята на информационния посредник в научна библиотека при осъществяване на иновативните функции на онлайн справочно-информационното обслужване. В: Библиотека, 2013, № 2–3, с. 39–50.
10. Лозанова-Белчева, Е. Информационен одит в библиотеката за оценка и подобряване на информационното осигуряване на потребителите. В: Библиотека, 2013, № 2-3, с. 60-67.
11. Лозанова-Белчева, Е. Повишаване на ефективността на информационното обслужване в библиотеките чрез извършване на информационен одит. В: Ефективността на библиотеките и подготовката на библиотечните кадри – залог за тяхното бъдеще: Доклади от XXIII национална научна конференция, София, 6 – 7 юни 2013 г. София: Бълг. Библиотечно-информ. Асоц., 2014. с. 57-61.
12. Лозанова-Белчева, Е. Трансформация на информационното обслужване в библиотеките чрез предлагане на динамични, потребителски-ориентирани справочни услуги (roving reference). В: Библиотеки в трансформация: проблеми, предизвикателства, нови възможности. Доклади от XXIV национална научна конференция. София, 5 – 6 юни 2014 г., София: Бълг. Библиотечно-информ. Асоц., 2014, с. 48-51.
13. Лозанова-Белчева, Е. Библиотеките в процеса на изграждане на ключови компетенции. В: Визия за бъдещето на библиотеките в България. Доклади от XXV национална научна конференция. Стара Загора, 4-5 юни 2015 г. София: Бълг. Библиотечно-информ. Асоц., 2015, с.57-60.
14. Лозанова-Белчева, Е. Развитие на концепцията за информационна грамотност през XXI в. В: ББИА онлайн, 2015, N 6, с. 13-19.
15. Лукашевич, Наталья Валентинова. Тезаурусы в задачах информационного поиска. М., 2010. 396 с. Достъпно от: http://www.nsu.ru/xmlui/bitstream/handle/nsu/9086/louk_book.pdf
16. Митрани, П. Справочно-библиографска и информационна работа в библиотеката. София, 1982.
17. Павловска, Е. Информационно осигуряване на научните изследвания : Същност, модели, приложения. София : Изток-Запад, 2012. 280 с.
18. Петкова, Зорница. Теория и методика на научната информация : Документални източници. София, 1975.

19. Попова, Анна. Справочна работа за общността или професионализъм извън библиотеката (Уъркшоп на ББИА с Джеймс ЛаРу, библиотечен експерт, писател и консултант от САЩ). В: ББИА онлайн, 2014, №4, с. 22-27.
20. Чавдаров, Ст. Теория и методика на научната информация : Обработване, търсене и разпространение. София, 1984. 150 с.
21. Шуманова, Н. Параметрите на научно – информационната политика в България. В: Информационната политика в България – формиране и развитие в съвременните условия. Докл. от VII нац. конф. на СБИР, София, 5-6 юни, 1997. С., 1998, с14-17.
22. Шуманова, Н., Т. Янакиева. Към въпроса и същността на системите за библиографска информация. В: Изв. НБКМ, №23 [29], 1999, с. 161-167.
23. Шуманова, Нина. За библиотеките, за информацията и за още нещо. София: ЛИК. 2001.139 с.
24. Янакиева, Елена, Игнатова, Красимира, Папазова, Красимира, Панчева, Цветанка. Библиотечно, справочно-библиографско и информационно обслужване : учебник. София : Бълг. библ.-информ. асоц., 2013, 276 с.
25. Янакиева, Елена. Още нещо за бъдещето на справочно-библиографското и информационното обслужване в библиотеките. В: Библиотека. №9, 1994, с. 14-20.
26. Янакиева, Елена. Справките за научно цитиране. Възможни ли са в български условия? В: Библиотека, № 5, 2010, с. 139-145.
27. Янакиева, Т. Пермутации на библиографската информация или отношението национално – универсално. В: Библиотека, 1995, №10, с. 3-6.
28. Baskerville, Richard and Myers, Michael D. Information systems as a reference discipline. In: *MIS Quarterly*, 2002, pp. 1-14. Available from: <http://aisel.aisnet.org/cgi/viewcontent.cgi?article=2622&context=misq>
29. Bawden, David, Robinson, Lyn. Introduction to information science. London : Facet. 2012, 384 p.
30. Cassell, Kay Ann, and Uma Hiremath. Reference and information services: An introduction. American Library Association, 2013. 510 p.
31. IFLA Digital Reference Guidelines [online]. 2002. Available from: <https://www.ifla.org/files/assets/reference-and-information-services/publications/ifla-digital-reference-guidelines-en.pdf>
32. Kuhlthau, Carol C. Inside the search process: Information seeking from the user's perspective. In: *JASIS*, 1991, vol. 42, N5, pp. 361-371. Available from: <http://faculty.washington.edu/harryb/courses/INFO310/Kuhlthau.pdf>
33. Kuhlthau, Carol C. Seeking meaning: a process approach to library and information services. 2nd. ed. Westport, CT: Libraries Unlimited, 2004, 264 p.
34. Ronan, J. The reference interview online. In: *Reference & User Services Quarterly*, vol.43, N 1, 2003, pp. 43-47.
35. Virkus, Sirje. Information Culture. Institute of Information Studies, Tallinn University, 2012. Available from: <http://www.tlu.ee/~sirvir/Information%20and%20Knowledge%20Management/Information%20Culture%202/references.html>